

DECIZIE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Agro Domain Group”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Slobozia Hanesei” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Agro Domain Group” cu privire la încasarea datoriei, a venitului ratat și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a ț ă:

La 04 iulie 2017, Cooperativa Agricolă de Producție „Slobozia Hanesei” (în continuare C.A.P. „Slobozia Hanesei”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Agro Domain Group” (în continuare SRL „Agro Domain Group”) solicitând încasarea prejudiciului material în sumă de 19552, 95 de lei, a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 586,60 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

La 02 iulie 2018, C.A.P. „Slobozia Hanesei”, reprezentată de avocatul Rodica Bevziuc, a depus cerere de completare și concretizare a cerințelor prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 14610,00 de lei, a venitului ratat în sumă de 4942, 95 de lei, a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 586,60 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de C.A.P. „Slobozia Hanesei” și s-a încasat de la SRL „Agro Domain Group” în beneficiul C.A.P. „Slobozia Hanesei” datoria în sumă de 14610 de lei, venitul ratat în sumă de 4942 de lei, taxa de stat în sumă de 586, 60 de lei, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

La 19 februarie 2019, SRL „Agro Domain Group” a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu respingerea cerințelor C.A.P. „Slobozia Hanesei” privind încasarea datoriei în sumă de 14610 de lei, a venitului

ratat în sumă de 4942 de lei, a taxei de stat în sumă de 586, 60 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin încheierea din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit apelul declarat de SRL „Agro Domain Group” împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 18 aprilie 2019, SRL „Agro Domain Group” a declarat recurs împotriva încheierii din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii, judecarea cererii de apel, casarea hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, repunerea în termen în conformitate cu art. 116 Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului s-a invocat că este ilegală încheierea instanței de apel, deoarece nu a participat în ședința de judecată când a fost pronunțată hotărârea, iar prima instanță nu a expediat dispozitivul hotărârii pentru cunoștință. La 21 noiembrie 2018 a solicitat să fie redactă hotărârea motivată, iar la 17 ianuarie 2019, instanța de judecată a pregătit pentru expediere hotărârea motivată. Respectiv, la 18 februarie 2019 a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În continuare recurentul a expus argumentele ce exprimă dezacordul cu hotărârea pronunțată în prima instanță, inclusiv circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 02 aprilie 2019, iar SRL „Agro Domain Group” a declarat recurs la 18 aprilie 2019.

La materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care ar confirma data când încheierea contestată a fost comunicată recurentului, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen și nu este necesară repunerea în termen prin prisma art. 116 Cod de procedură civilă.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SRL „Agro Domain Group” și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură

pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

În acest sens, Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de C.A.P. „Slobozia Hanesei” împotriva SRL „Agro Domain Group” cu privire la încasarea datoriei, a venitului ratat și a cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 16 noiembrie 2018 (f.d.99).

La 19 februarie 2019, SRL „Agro Domain Group” a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru (f.d.108-111).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În această ordine de idei, deși, art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă stipulează expres că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, SRL „Agro Domain Group” a declarat apel la 19 februarie 2019, fără a solicita repunerea în termen, fapt corect reținut de instanța de apel.

În consecință, acest aspect a generat restituirea de către instanța de apel prin încheierea din 02 aprilie 2019 a cererii de apel a SRL „Agro Domain Group” ca fiind depusă în afara termenului legal.

Or, art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Chiar și în condițiile în care recurentul/pârâtul nu a recepționat dispozitivul hotărârii primei instanțe din 16 noiembrie 2018, pârâtul a cunoscut despre existența litigiului, fiind prezent, prin intermediul reprezentantului său Nelea Jechiu, în ședința de judecată din 14 martie 2018 (f.d.51), fiind înștiințat contra semnătură pentru următoarea ședință de judecată (f.d.52). Or, în conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Astfel, în situația relatată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul conchide că recurentul a

eludat obligația sa de a-și valorifica drepturile procedurale în termenul stabilit de legiuitor.

Prezintă relevanță și faptul că la 30 noiembrie 2018, SRL „Agro Domain Group”, prin intermediul reprezentantului Nelea Jechiu, de altfel, ultima a și semnat și cererea de recurs a SRL „Agro Domain Group”, în bază de procură, ca fiind juristul pârâtului, a luat cunoștință de materialele cauzei, conform mențiunii efectuate pe coperta dosarului, or, materialele cauzei includeau și dispozitivul hotărârii primei instanțe.

Adițional, Colegiul relevă că anterior, prin cererile înregistrate la 21 noiembrie 2018, reprezentantul SRL „Agro Domain Group”-Nelea Jechiu, a solicitat de a lua cunoștință de materialele cauzei și de a fi redactată hotărârea motivată pronunțată în cauza dată (f.d.101-102), împrejurări ce atestă suplimentar că recurentul a cunoscut despre existența dispozitivului hotărârii primei instanțe.

În altă ordine de idei, apelantul SRL „Agro Domain Group” din moment ce a luat cunoștință de materialele dosarului, nu a fost lipsit de dreptul de a înregistra în termenul stabilit de lege o cerere de apel, iar ulterior, având în vedere dispoziția art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, care stipulează că elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale, urma să înregistreze o cerere de apel suplimentară. Însă apelantul ignorând aceste reglementări legale, a înregistrat cererea de apel la 19 februarie 2019, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut pentru contestarea hotărârii primei instanțe din 16 noiembrie 2018, fără a solicita repunerea în termen.

Colegiul reiterează că în contextul prevederilor art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116, adică la cererea apelantului de repunere în termen cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului în termen, însă la caz apelantul nu și-a valorificat acest drept.

Sub acest aspect, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a solicitat repunerea în termen pentru exercitarea căii de atac-apelul, în condițiile în care textul cererii de apel atestă lipsa unor cerințe în acest sens. Dealtfel, la materialele cauzei lipsesc alte cereri formulate separat de cererea de apel, prin care s-ar solicita repunerea în termenul de apel. Respectiv, instanța de apel just a conchis despre lipsa cererii de repunere în termen la declararea apelului.

Concomitent, Colegiul accentuează că repunerea în termenul de apel putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Or, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea

persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Totodată, Colegiul reliefă că, deși, recurentul contestă încheierea din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel, nu a adus anumite argumente care coroborate cu circumstanțele cauzei ar duce la identificarea unor încălcări ce ar fi fost admise de instanța de apel la adoptarea soluției prin încheierea contestată. Or, aserțiunile recurentului exprimă dezacordul cu hotărârea primei instanțe și care, în opinia sa, confirmă netemeinicia hotărârii judecătorești din 16 noiembrie 2018.

Din alegațiile invocate de recurent nu se disting anumite încălcări sau interpretări/aplicări eronate ale normelor de drept procedural care ar fi fost admise de instanța de apel la restituirea cererii de apel și care ar putea fi analizate sub aspectul temeiniciei pentru a determina legalitatea/ilegalitatea încheierii contestate.

În corolar, pornind de la lipsa unor încălcări de ordin procedural sau de altă natură, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind declarat în afara termenului legal, precum și faptul că apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Dealtfel, din textul art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă se distinge că restituirea cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege, nu este decât o sancțiune procedurală, adică o urmare nefavorabilă, stabilită de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevant și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele reliefate anterior, denotă că recurentul și-a neglijat obligațiile sale procedurale pentru a-și valorifica drepturile procedurale în termen.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul

declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Agro Domain Group”.

Se menține încheierea din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa Agricolă de Producție „Slobozia Hanesei” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Agro Domain Group” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh